

μὲν ἄγριον φύσει ποιῶν ἡμερον, ἔχυτὸν δὲ τὸν ἡμερον φύσει ποιῶν ἄγριον; καὶ λέοντα μὲν τιθασεύων, καὶ χειρόθη ποιῶν, τὸν δὲ θυμὸν τὸν ἴδιον λέοντος κατασκευάζων ἀγριώτερον; Καί τοι ἐκεῖ⁴⁶ δύο ἔστι κωλύματα, καὶ τὸ λογισμοῦ ἑστερῆσθαι τὸ θηρίον, καὶ τὸ πάντων εἶναι θυμωδέστερον· ἀλλ' ὅμως διὰ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ δοθείσης σοφίας καὶ τῆς θηριώδους περιγνωτεῖ φύσεως⁴⁷ καὶ δὲπὶ τῶν θηρίων τὴν φύσιν νικῶν, ἐφ' ἔχυτοῦ μετὰ τῆς φύσεως καὶ τὸ τῆς προκρέσεως ἀπόλλυτι καλόν· καὶ λέοντα μὲν ποιεῖ ἄνθρωπον, ἔχυτὸν δὲ περιορᾷ ἐξ ἀνθρώπου γινόμενον λέοντα· καὶ ἐκείνῳ μὲν τὰ ὑπὲρ φύσιν χαρίζεται, ἔχυτῷ δὲ οὐδὲ τὰ κατὰ φύσιν πορίζεται. Πῶς τοίνυν δὲ τοιοῦτος δυνήσεται πατέρα καλεῖν τὸν θεόν; Οἱ μέν τοι περὶ τοὺς πληρισίον ἡμερος καὶ φιλάνθρωπος, καὶ τοὺς εἰς αὐτὸν πλημμελοῦντας οὐκ ἀμυνόμενος, ἀλλ' εὐεργεσίαις τὰς ἀδικίας ἀμειβόμενος, οὐ κατακρίνεται πατέρα καλῶν τὸν θεόν. Πρόσεχε δὲ τῇ ἀκριβείᾳ τοῦ λόγου⁴⁸, πῶς ἡμεν νομοθετεῖ τὸ φιλάλητον⁴⁹, καὶ εἰς ἀγαπητικὴν ἀπαντας συνάκτει διάθεσιν οὐ γάρ ἐκέλευσε λέγειν, Πάτερ μου, δὲν τοῖς οὐρανοῖς, ἀλλὰ, Πάτερ ἡμῶν, δὲν τοῖς οὐρανοῖς, ἵνα κοινὸν πατέρα ἔχειν διδαχθέντες, ἀδελφικὴν πρὸς ἀλλήλους δεικνύωμεν εὔνοιαν. Εἴτα διδάσκων ἡμᾶς καταλιπεῖν τὴν γῆν καὶ τὰ περὶ γῆν, καὶ μὴ κεχηγέναι κάτω, ἀλλὰ τῆς πίστεως λαβεῖν τὰ πτερά, καὶ ἀναπτῆναι τὸν ἀέρα, καὶ διαβῆναι τὸν αἰθέρα, καὶ ζητῆσαι τὸν καλούμενον πατέρα, προσέταξε λέγειν· « Πάτερ ἡμῶν, δὲν τοῖς οὐρανοῖς », οὐκ ἐπειδὴ δὲν τοῖς οὐρανοῖς μόνον ἔστιν δὲ θεός, ἀλλ' ἵνα ἡμᾶς κάτω περὶ γῆν καλινδουμένους ἀνανεῦσαι εἰς οὐρανούς παρασκευάσῃ, καὶ τῷ κάλει τῶν ἐπουρανίων ἀγαθῶν περιλάμψας τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν πάσαν ἔχει μετενέγκη.

Εἴτα δευτέρων προσέθηκε ῥῆσιν, εἰπών· « Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου ». Καί μοι μηδεὶς ἀνοήτως ὑπολαμβανέτω ἀγιασμοῦ προσθήκην χαρίζεσθαι τῷ θεῷ ἐν τῷ λέγειν· Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἄγιος γάρ ἔστι καὶ πανάγιος, καὶ ἀγίων ἀγιώτατος· καὶ ταύτην αὐτῷ τὴν ὑμνῳδίαν προσφέρει τὰ Σεραφεῖμ, ἀσιγήτοις βοῶντα κραυγαῖς, Ἅγιος, ἄγιος, ἄγιος, Κύριος Σεβασθώ, πλήρης δὲ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ· ἀλλ' ὕσπερ οἱ τοῖς βασιλεῦσι τὰς εὐφημίας προσφέροντες, καὶ βασιλέας καλοῦντες, καὶ αὐτοκράτορας, οὐχ δὲ μὴ ἔχουσι χαρίζονται, ἀλλ' ὕπερ ἔχουσιν, εὐφημοῦσιν· οὕτω καὶ ἡμεῖς οὐ τὴν οὐκ οὖσαν ἀγιωσύνην προσφέρομεν τῷ Θεῷ, λέγοντες· Ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἀλλὰ τὴν οὖσαν δοξάζομεν· τὸ γάρ Ἀγιασθήτω, ἀντὶ τοῦ, Δοξασθήτω, εἰρηται. Διδασκόμεθα τοίνυν διὰ τῆς φωνῆς ταύτης τὸν κατ' ἀρετὴν μετιέναι βίον⁵⁰, ἵνα τούτον⁵¹ ὁρῶντες οἱ ἀνθρώποι, τὸν οὐρανίον ἡμῶν πατέρα δοξάζωσιν· δὲ καὶ ἀλλαχοῦ φησι⁵². « Δαμψάτω » τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ἔργα ὑμῶν, « καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα τῶν ἀνθρώπων, τὸν θεόν τοὺς οὐρανοῖς ». Μετὰ τοῦτο λέγειν

46) Ἐν τῇ τοῦ λέοντος ἡμερώσει. 47) Ὁ ἄνθρωπος. 48) Τοῦ θείου λόγου, τοῦ λόγου τῆς προσευχῆς. 49) Τὸ ἀγαπητὸν ἀλλήλους. 50) Ἐναρέτως ζῆν. 51) Τὸν βίον. 52) Ματθ. Ε', 16.